

Wonen en zorg 2020 – 2040 in de regio West van het Zorgkantoor Utrecht

Projectleider: Arnout Siegelaar

06 25 171 575

arnout@woonzorgconcept.nl

Rapportage en dashboards door

Hans Hagmeijer en Paul Reijn

Website: www.sinfore.nl

Versie: 3.0

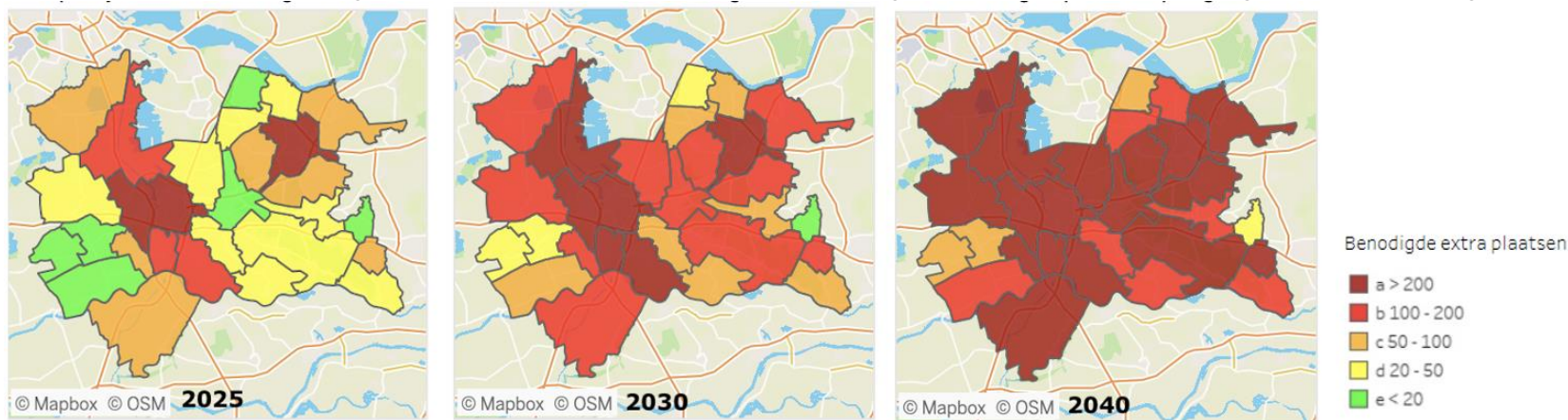
Datum: 02-05-2022

www.sinfore.nl/ivvu

0 SAMENVATTING.....	3
0.1 LEESWIJZER.....	4
1 DEMOGRAFIE.....	5
1.1 BEVOLKINGSPIRAMIDE.....	6
1.2 BEVOLKING	7
1.3 % 75+ IN KAART	8
2 WONEN	9
2.1 OUDEREN EN VV-LOCATIES.....	10
2.2 WONEN: 75+ HUISHOUDENS.....	11
3 ZORG	12
3.1 GEZONDHEIDSMONITOR	13
3.2 ZORGVRAAG.....	15
3.3 ZORGPROFIELEN 5 EN 7 PROMILLAGE IN 2020, 2030 EN 2040 PER PC 4 GEBIED.....	16
4 GROEI VRAAG EN HUIDIGE AANBOD VERZORGING EN VERPLEGING	17
4.1 DE OPGAVE PER GEMEENTE: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG: SOMATIEK EN PG.....	18
4.2 OPGAVE IN DE GEMEENTE 2025 – 2030 – 2040 VV-LOCATIES	19
BIJLAGEN BIJLAGE 1 CIJFERS DEMOGRAFIE.....	20
BIJLAGE 2 75+ SUB REGIO WEST	21
BIJLAGE 3 CIJFERS WONEN.....	22
BIJLAGE 4 OUDERENCONCENTRATIES.....	23
BIJLAGE 5 WONEN OUDEREN EN INKOMEN	24
BIJLAGE 6 CIJFERS ZORG	25
BIJLAGE 7 ZORG BENCHMARK: AANTAL EN PROMILLAGE INTRAMURALE ZORG IN DE SUB REGIO WEST, DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN	26
BIJLAGE 8 DE OPGAVE PER GEBIED: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG IN DE REGIO WEST, DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN.....	27
BIJLAGE 9 DE OPGAVE PER GEBIED: GESPLITST IN PG EN SOMATIEK	28

0 Samenvatting

In de sub regio West zijn 3.074 extra intramurale (of alternatieve) plaatsen voor verzorging en verpleging nodig tot 2040: een toename van 112% ten opzichte van 2020. Dit is de conclusie van het Sinfore-onderzoek op basis van open data. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van IVVU in het kader van het project Wonen en Zorg 2040. Dit project heeft betrekking op de zorgkantoor regio Utrecht. Deze rapportage gaat specifiek over de sub regio West. De 3.074 extra plaatsen zijn nodig bij “gelijkblijvend beleid en gelijkblijvende omstandigheden”. Nieuw (overheids)beleid en nieuwe concepten op het gebied van verzorging en verpleging gaan ertoe leiden dat deze zorg deels of geheel op een andere wijze gaat worden ingevuld. Dit vraagt een samenhangend beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn en is een opgave voor de gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties, marktpartijen en cliëntenorganisaties. De kaarten hieronder tonen de groei van het aantal benodigde plaatsen per gemeente.

De bevindingen samengevat:

- Tussen 2020 en 2040 stijgt het aantal 65-plussers met 33.087 tot 99.517 (+50%); het aantal 75-plussers met 26.143 tot 52.558 (+99%) en het aantal 80-plussers met 17.627 tot 31.842 (+124%).
- De verhouding van leeftijdscategorieën in 2020 is: 65-plussers 19%; 75-plussers 8%; 80-plussers 4% en 85-plussers 2%. In 2040 verschuift deze verhouding naar 2040 65-plussers 28%; 75-plussers 15%; 80-plussers 9% en 85-plussers 9%.
- De OOSR (Oldest Old Support ratio) daalt in gemeente Eemland van 18 in 2020 naar 7 in 2040. Deze krimp van het aantal mensen, dat in staat is mantelzorg te bieden, betekent een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- Het aantal 75+ huishoudens neemt van 2020 tot 2030 toe met ruim 11.620 huishoudens en tot 2040 met 10.438 tot 41.434.
- 88% van de 75-plussers woonde in 2020 in een woning, die geschikt of aanpasbare is. In 2040 is dat 93%.
- Het aantal benodigde plaatsen verpleeg(huis)zorg stijgt in periode 2020 - 2030 van 2.732 met 1300 personen tot 4032 en tot 2040 met 3074 tot 5806 plaatsen, een stijging van respectievelijk 48% en 112% ten opzichte van 2020.
- De vraag naar WMO-verstrekingen van 50-plussers stijgt tot 2030 met 4.855 verstrekkingen en van 2030 tot 2040 met 4.798 verstrekkingen tot 27.311.
- De vraag naar extramurale verstrekkingen stijgt van 4.288 in 2020 naar 6.036 in 2030 en 8.001 in 2040 ofwel een stijging van 87% tot 2040.

0.1 Leeswijzer

Deze rapportage brengt de benodigde extra woon- en zorgcapaciteit in 2040 in kaart. Dit gebeurt langs drie lijnen: demografie, wonen en zorg als duiding van de open data, die op deze drie terreinen verzameld zijn.

- In het onderdeel **demografie** wordt zichtbaar welke demografische ontwikkelingen zich in de gemeente en de regio in de komende twee decennia voltrekken. Daarin is een aantal leeftijdsgroepen van belang naast de 65-plussers. Dat betreft 75-plussers, 80-plussers en 85-plussers. 75-plussers, omdat deze leeftijdsgroep (zie onderzoek CBS) van de ouderen het meest geneigd is te verhuizen; 80-plussers, de leeftijdsgroep, die in het algemeen bekend staat als de dubbele vergrijzing en 85-plussers, omdat deze leeftijdsgroep aanzienlijk meer gebruik maakt van verzorging en verpleging dan mensen, die jonger zijn.
- In het onderdeel **wonen** wordt ingegaan op de woon- en inkomenssituatie van de huidige en toekomstige ouderen.
- Het onderdeel **zorg** start met de gezondheidsbeleving van ouderen en laat vervolgens het licht schijnen over de ontwikkeling van de intra- en extramurale zorgcapaciteit in de periode 2020 – 2040.
- Afgesloten wordt met de benodigde **extra capaciteit** op gemeente- en wijkniveau (een of meer postcode 4 gebieden) in 2030 en 2040, ook uitgesplitst naar somatiek en psychogeriatrische zorg.
- De berekende capaciteit per gebied hoeft niet gelijk te zijn aan de aldaar te realiseren capaciteit in fysieke zin. Mensen kunnen hun indicatie verzilveren in een andere dan hun eigen woonplaats. En: nieuwe concepten voor wonen en zorg die in de toekomst worden ontwikkeld, kunnen leiden tot een andere verdeling van noodzakelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- Voor de leesbaarheid wordt in de tekst daar waar de zorgkantoorregio Utrecht bedoeld wordt, het begrip regio gebruikt.
- Voor meer informatie over het project, raadpleeg: www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg. Meer achtergrond over het gebruik van de open data, kunt u lezen in het Sinfore document “Achtergronden bij de dashboards wonen, zorg en ouderen”. Dit document is te downloaden op de website www.sinfore.nl
- Alle in de dashboards gebruikte data zijn in Excel te downloaden. Dashboards, data en eerste interpretatie dienen ter ondersteuning van analyses en beleidsvorming door de (gezamenlijke) stakeholders.
- Speciaal aandachtspunt is de nieuwbouw. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt in de bevolkingsprognose ook eventuele uitbreidingen van een gemeente mee. Omdat nu niet bekend is in welke wijk uitbreidingen plaatsvinden, wordt per gemeente een gebied “nieuwbouw” opgenomen. Gemeentelijke cijfers betreffen de bij elkaar opgetelde bestaande wijken plus de nieuwbouw(opgave).
- Inwoners, patiënten en cliënten worden zowel weergegeven in aantallen als in percentages dan wel promillages. Dit om de aantallen in het goede perspectief te plaatsen. Een voorbeeld: als in een gemeente met weinig ouderen zich een kleine stijging in aantallen voordoet, zal dat een behoorlijke procentuele stijging inhouden. In een gemeente waar veel ouderen wonen zal diezelfde stijging een veel lagere procentuele stijging te zien geven. Met andere woorden: de hoogte van het percentage geeft de snelheid weer, waarmee het aantal ouderen stijgt.
- Voor de kaarten is vaak één gebied geselecteerd, vaak de belangrijkste kern of het centrum. In de dashboards zijn dan andere gebieden zichtbaar. In enkele kaarten en tabellen zijn ook postcodes gegroepeerd tot woonplaatsen, CBS wijken of anderszins logisch samenhangende gebieden.

1 Demografie

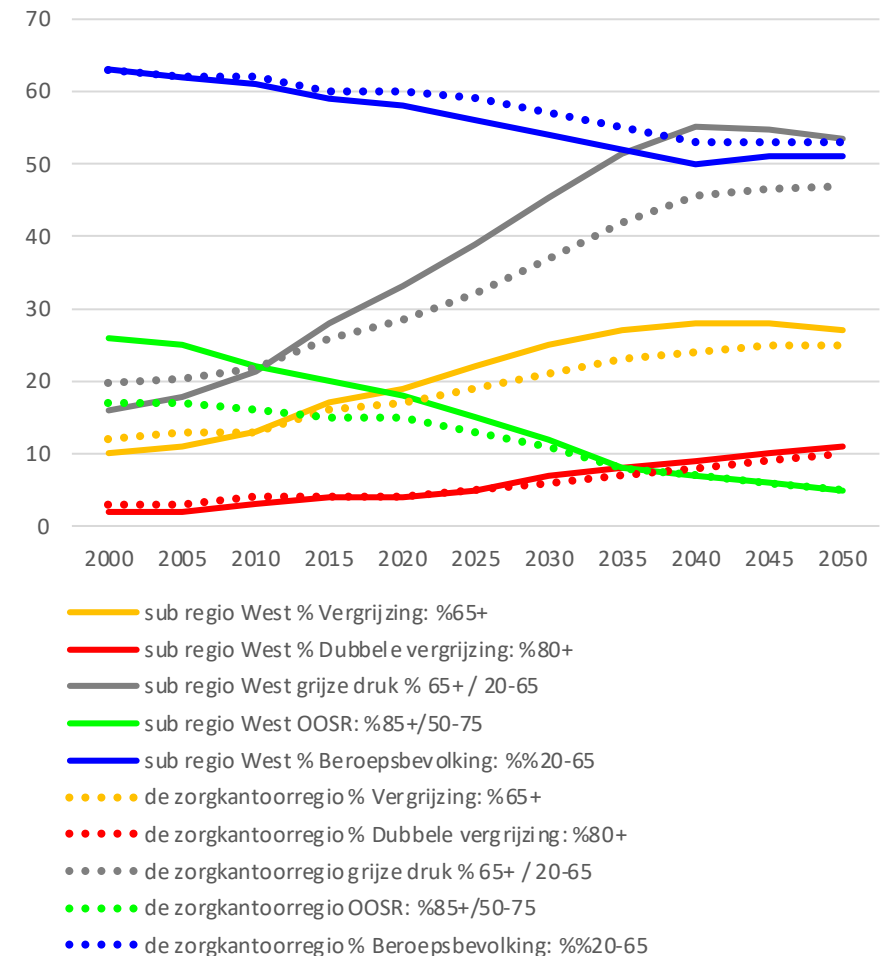
De behoefte aan verzorging en verpleging, zowel in instellingen als thuis, intramuraal als extramuraal, is te verklaren vanuit de bevolkingsontwikkeling. De hierna uitgewerkte bevolkingsontwikkeling is gebaseerd op de regionale 2050 prognose van het Planbureau voor de Leefomgeving en is, met de CBS gemeente- en postcodegegevens 2000 – 2020, vertaald naar een lager schaalniveau. In de grafiek ziet u de ontwikkeling voor een aantal kengetallen in de periode 2000 – 2040; voor de gemeente in een continue lijn, voor de regio in een gestippelde lijn.

De kengetallen betreffen:

- **Vergrijzing (oranje lijn grafiek):** het percentage inwoners van 65 jaar en ouder.
- **Dubbele vergrijzing (rode lijn grafiek):** het percentage inwoners van 80 jaar en ouder.
- **Grijze druk (grijze lijn grafiek):** de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en het aantal personen van 20 – 65 jaar. Dit percentage laat zien hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de werkende bevolking. Deze wordt gevormd door het percentage inwoners in de leeftijdsklasse 20 – 65.
- **OOSR (groene lijn grafiek):** (The Oldest Old Support Ratio): mantelzorg wordt vaak verleend door mensen van 50 – 75 jaar aan mensen ouder dan 85 jaar. Voor de mantelzorg is daarom een kengetal ontwikkeld, de OOSR, waarbij het aantal 50 – 75-jarigen wordt gedeeld door het aantal 85-plussers. Hierdoor is zichtbaar wat het potentieel aan mantelzorgers per 85-plusser is. Momenteel is de OOSR vaak boven de tien. Een OOSR tussen de 6 en 10 wordt gezien als zorgelijk. Verondersteld wordt dat een daling van de OOSR leidt tot een groter beroep op de (extramurale) professionele ouderenzorg.
- **% Inwoners in de leeftijd van 20 – 65 (blauwe lijn grafiek):** dit percentage sluit aan op de grijze druk en wordt tot op heden algemeen gebruikt voor de beroepsbevolking. Inmiddels is de AOW-leeftijd geleidelijk opgetrokken, waardoor inmiddels met 67 jaar gerekend zou moeten worden. Het CBS hanteert voor de beroepsbevolking een nog bredere groep tot 75 jaar. Een krimpende beroepsbevolking betekent, dat de zorg sterker moet concurreren met andere sectoren op de arbeidsmarkt.

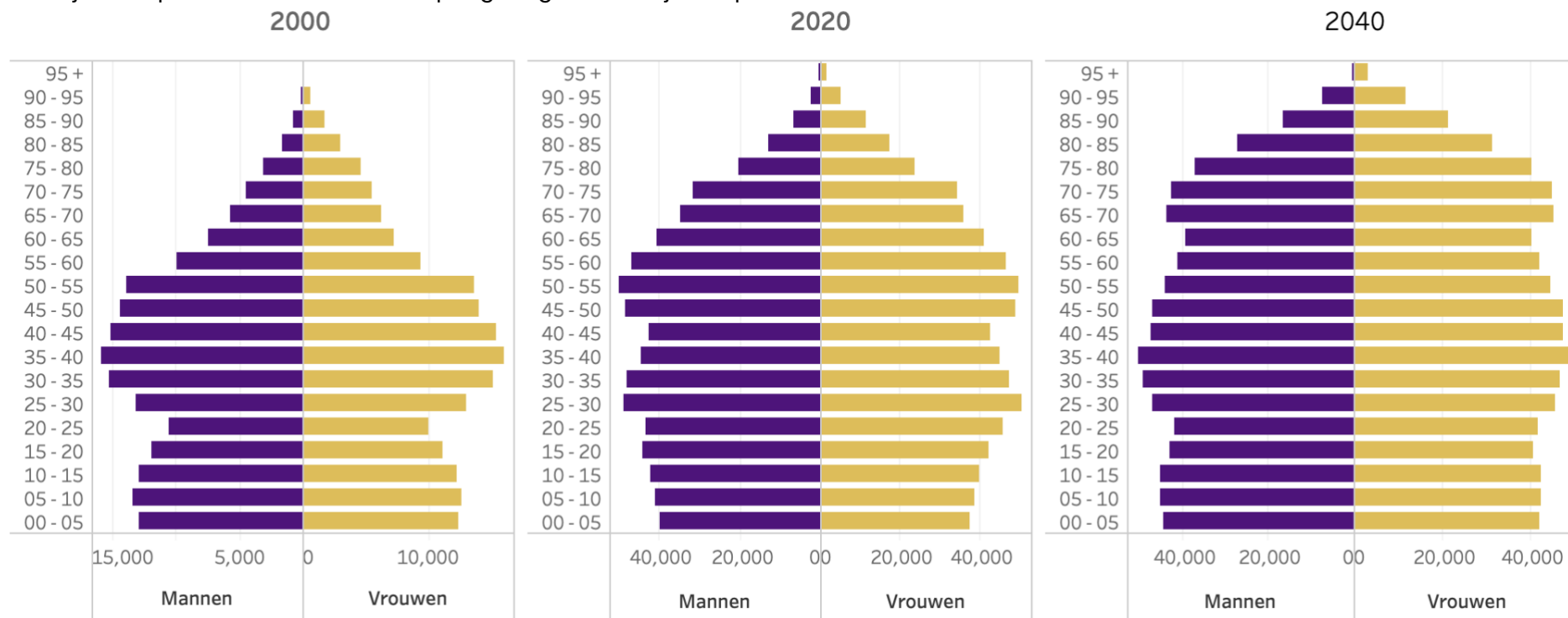
In bijgaande afbeelding ziet u hoe tot 2050 de samenstelling van de bevolking verandert. Het aandeel van de ouderen in de samenleving groeit en wel sneller dan het aandeel van de mensen die jonger zijn dan 65

Kengetallen vergrijzing regio

1.1 Bevolkingspiramide

De bevolkingspiramide laat de demografische ontwikkeling zien in de regio in de periode 2000 – 2040. In groepen van vijf jaar wordt het aantal inwoners getoond in de jaren 2000, 2020 en 2040. Voor de jaren 2000 en 2020 gaat het om werkelijke getallen. 2040 betreft een prognose. In het dashboard zijn deze piramides beschikbaar op regio-, gemeentelijk- en postcode 4 niveau.

De vergrijzing wordt zichtbaar in het langer worden van de balken in de oudere leeftijdsgroepen. Deze balken geven het aantal mensen aan in een bepaalde vijfjaarsgroep.

In deze rapportage wordt dit aantal uitgedrukt in een percentage.

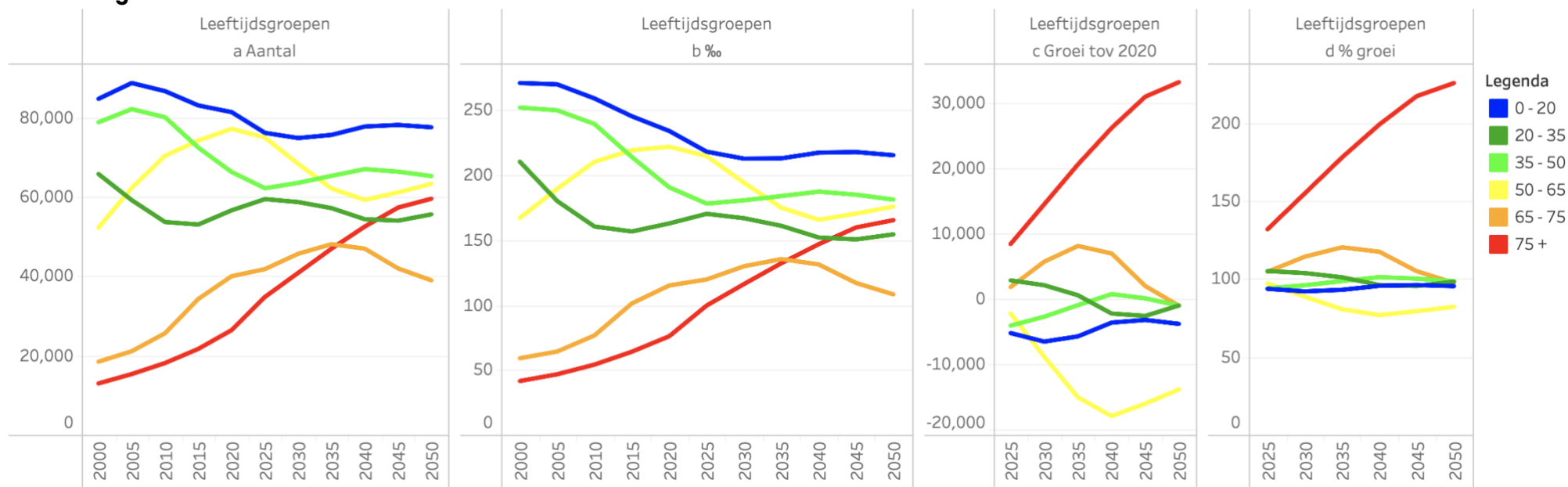
Enige details (zie ook bijlage 1):

- De vergrijzing (65+) in de sub regio West was in 2020 19% en wordt in 2030 25% en in 2040 28%.
- Het aandeel van de leeftijdsgroep 75+ was in 2020 8%, wordt in 2030 12% en in 2040 15%.
- De dubbele vergrijzing (80+) was in 2020 4%; wordt in 2030 7% en in 2040 9%.

De bevolkingspiramide is niet alleen van belang om de vergrijzing te laten zien. In de piramide wordt ook de ontwikkeling van de jongere leeftijdsgroepen zichtbaar, waardoor de verhouding tussen de leeftijdsgroepen duidelijk blijkt.

In een (grotere) gemeente kan de bevolkingsontwikkeling per gebied (wijk/pc 4 gebied /kern) verschillen. Daarom is het in het dashboard bevolkingspiramide mogelijk om de demografische ontwikkeling in de verschillende wijken of kernen van een gemeente zichtbaar te maken.

1.2 Bevolking

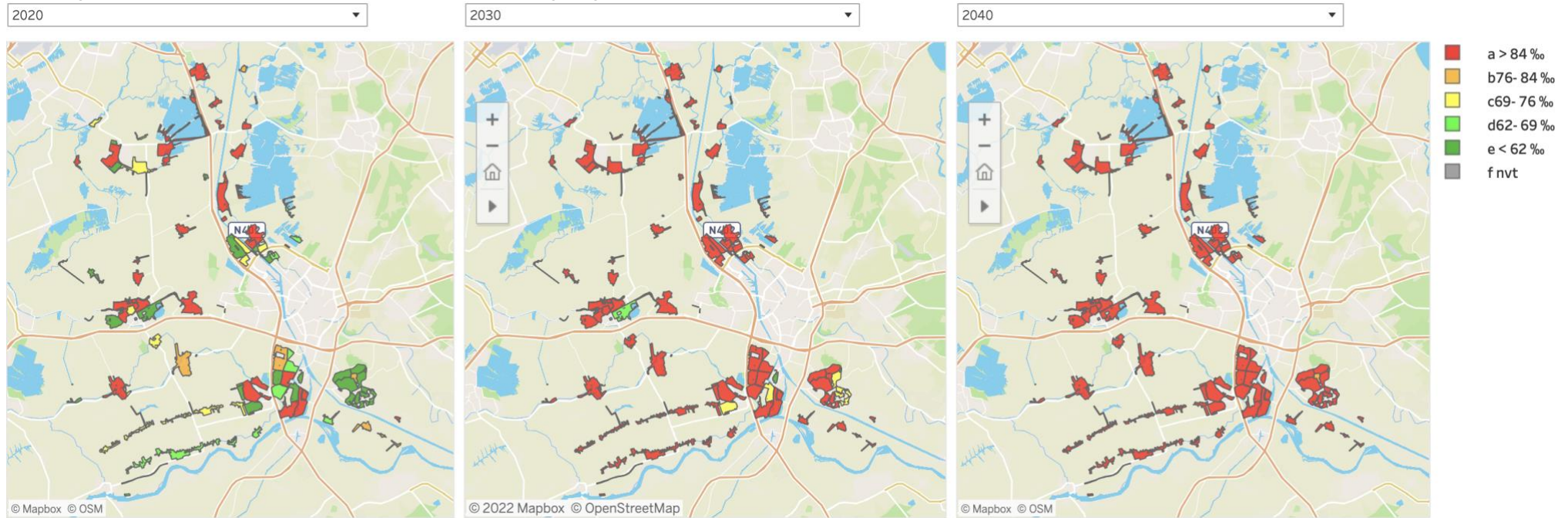

In de onderstaande toelichting worden enkele ontwikkelingen beschreven. Hierin zijn meer details opgenomen dan in de bovenstaande grafieken kan worden afgelezen. Deze details kunnen worden teruggevonden in bijlage 1.

- In 2020 was het aantal inwoners in de leeftijdsgroepen 65 + 66.430 (rode en oranje lijn in grafiek A opgeteld), 75+ 26.415 en 80+ 14.215.
- Tot 2030 komen daar achtereenvolgens 20.141 (65+), 14.461 (75+) en 9.385 (80+) inwoners bij.
- Daarna is de toename in de periode 2030 - 2040 33.087 (65+), 26.143 (75+) en 17.627 (80+).
- Dat betekent (zie de rechter grafiek) een toename van 50% (65+), 99% (75+) en 124% (80+) tussen 2020 en 2040.
- De bevolking van 50 – 75 jaar (basis voor de OOSR ofwel de Oldest Old support Ratio) groeit in de komende twintig jaar van 117.220 naar 114.053.
- Het aantal inwoners van 85+ (leeftijdsgroep voor de berekening van de OOSR) was 6.355 in 2020 en is naar verwachting 16.099 in 2040.
- Hierdoor daalt de OOSR van 18 naar 7 in 2040. De mantelzorgcapaciteit krimpt hierdoor. Dat kan leiden tot een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- De beroepsbevolking (inwoners van 20 – 65 jaar) daalt tot 2040 van 58% naar 50%. In de Eemland neemt de beroepsbevolking af van 58% naar 50% van de bevolking.
- In een teruglopende beroepsbevolking betekent dit, dat de zorg in de gehele regio een grotere uitdaging heeft op de arbeidsmarkt.

1.3 % 75+ in kaart

In onderstaande afbeelding ziet u de kaarten van gemeente, onderverdeeld in de 4 positie postcodegebieden voor 2020 tot 2040, waarin het percentage voor de 75-plussers is aangegeven. In een groen 4 pc gebied wonen relatief weinig 75-plussers; in een rood gebied wonen relatief veel 75-plussers. Door de jaren 2020, 2030 en 2040 naast elkaar te zetten, ziet u de toename van het promillage 75-plussers in de periode 2020 – 2040. In bijlage 2 ziet u de aantallen 75-plussers per sub regio, gemeente en wijk in 2020, 2030 en 2040.

2 Wonen

- De woonsituatie van ouderen vraagt met het toenemen van de leeftijd de aandacht. Onderscheid zou gemaakt kunnen worden naar:
 - 50 – 65-jarigen: huishoudens met oudere kinderen of “empty nesters” waarvan de kinderen al het huis uit zijn.
 - 65 – 75-jarigen: deze ouderen zijn dikwijls net met pensioen, maar in het algemeen goed gezond.
 - 75 – 85-jarigen: een deel van deze ouderen is nog relatief gezond, met name ouderen met een hogere SES.
 - 85-plussers: steeds meer van deze ouderen krijgen te maken met gebreken.
- Ouderen wonen in het algemeen tevreden in hun huidige woning, ook al is deze te groot en vraagt het (tuin)onderhoud aandacht. Ouderen zijn dan ook niet snel geneigd te verhuizen. Hun woningen kunnen ver van voorzieningen zijn gelegen.
- Als ouderen echter te maken krijgen met gebreken, dan is de woning soms niet geschikt of aanpasbaar. Het Rijk heeft dit onderwerp geagendeerd in de Monitor Investeren in de Toekomst (MIT), geschreven door het RIGO. Eengezinswoningen worden daarin in het algemeen aanpasbaar geacht, meergezinswoningen zijn geschikt bij aanwezigheid van een lift, afhankelijk van bouwjaar en aantal bouwlagen. 90% van de woningen blijkt zo geschikt of aanpasbaar.
- Ook de nabijheid van voorzieningen kan van belang zijn (zie bijlage 4). Dit betreft dan met name de supermarkt, huisarts, apotheek en openbaar vervoer. Gesproken wordt over een afstand van 500 meter die voor ouderen met beperkingen aanvaardbaar zou zijn. Vaak zijn huisartsen en apotheken niet binnen de 500 meter gevestigd, maar deze zijn indien noodzakelijk altijd bereikbaar of beschikbaar. Het accent in de nabijheid van voorzieningen is daarom gelegd op de supermarkt. Daar liggen vaak ook andere voorzieningen in de buurt. Het is overigens de vraag in hoeverre de bereikbaarheid van de supermarkt, gezien de vele bezorgmogelijkheden, nog van belang blijft. Wel kan boodschappen doen bijdragen aan de sociale contacten.
- Combinaties van geschiktheid en nabijheid zijn teruggebracht tot drie mogelijkheden: geschikte of aanpasbare woningen nabij voorzieningen, idem niet nabij voorzieningen en ongeschikte woningen. Voor bovengenoemde leeftijdsgroepen is –met de veronderstelling van thuis blijven wonen, maar gecorrigeerd voor overlijden– een vooruitberekening tot 2040 op postcode 6 niveau gemaakt.
- De beschikbaarheid van woningen nabij voorzieningen is afhankelijk van de woningmarkt. Als een ouder huishouden dat in de nabijheid van voorzieningen woont, verhuist, dan is het waarschijnlijk dat een jonger huishouden naar deze woning verhuist. Hierdoor neemt het aantal oudere huishoudens in de nabijheid van voorzieningen af.
- Ouderen zijn niet erg verhuis-geneigd. Verhuizingen van ouderen vinden dikwijls plaats na een incident, waardoor wonen in de huidige woning niet meer mogelijk is. Verhuizen naar een aangepaste woning of opname in een VV-instelling kan dan het gevolg zijn.
- Veel oudere huishoudens bestaan in eerste instantie uit paren. Als een van de partners wegvalt, blijft een alleenstaande oudere over. Deze heeft dan het verlies te verwerken, wordt dikwijls geconfronteerd met een afname van inkomen en blijft achter in een te grote woning. Dit zou een reden voor verhuizen kunnen zijn, als een geschikte woning voor een alleenstaande oudere beschikbaar zou zijn.
- Alleenstaande ouderen hebben een relatief laag inkomen, zeker in verhouding tot paren. Vanuit de Lokale Monitor Wonen van de VNG zijn inkomensgegevens beschikbaar en wordt ook een onderscheid gemaakt naar doelgroep huurtoeslag en doelgroep sociale huur. Hierbij zijn ook data over het woningeigendom beschikbaar. Veel ouderen met een laag inkomen die –gezien het inkomen– in aanmerking zouden komen voor sociale huur, komen niet in aanmerking voor huurtoeslag in verband met het –dikwijls overigens beperkte– vermogen in de afbetaalde eigen woning (zie bijlage 5).

2.1 Ouderen en VV-locaties

Een combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met de leeftijdsgroepen 65+, 65 – 75 en 75+ (maatwerk CBS) geeft op laag schaalniveau inzicht in welke huizenblokken gemiddeld relatief veel ouderen wonen.

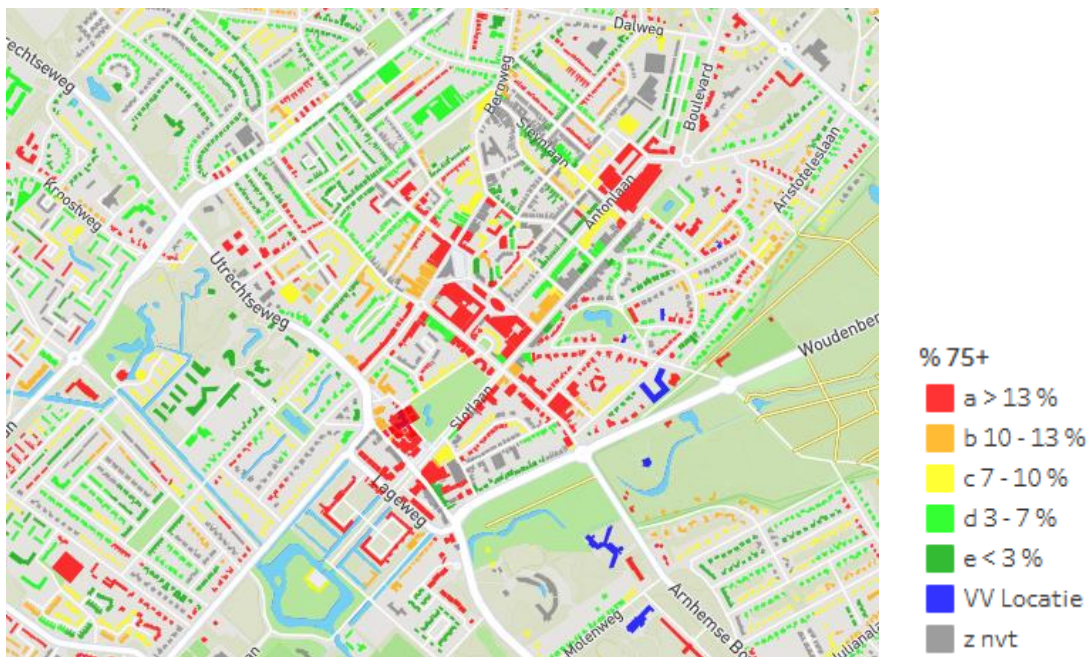
De concentraties 75-plussers brengen de locaties met een mogelijk hogere zorgvraag op dit moment in beeld; de concentraties, met de 65 – 75-jarigen de mogelijk toekomstige zorgvraag. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor extramurale zorg, Wmo-voorzieningen en het wonen.

Op de kaart ziet u in kleur (zie de legenda) aangegeven waar meer of minder 75-plussers wonen. Groen wil zeggen, dat in dat er weinig en rood dat er veel 75-plussers wonen (meer dan 13%).

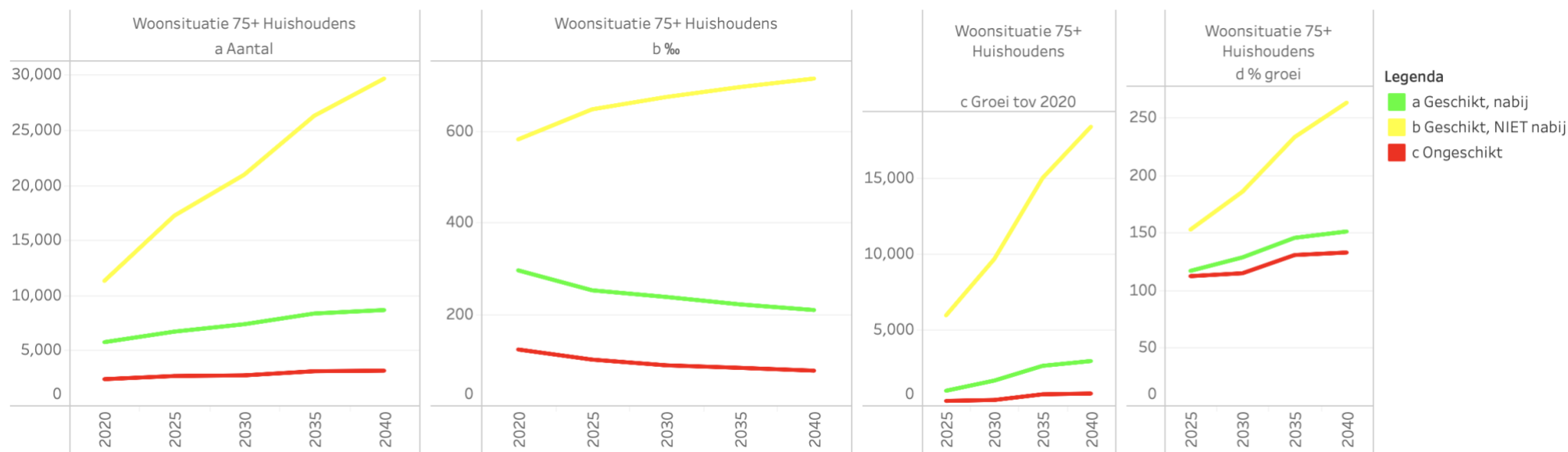
In panden, die in grijs zijn weergegeven, wonen geen mensen. In blauw ziet u de VV-locaties. Het dashboard bevat ook informatie over de inkomensgroepen in wijken.

In het dashboard kunt u per gemeente en per leeftijdscategorie zien in welke huizenblokken ouderen wonen.

Gemiddeld percentage 75-plussers per postcode en VV locaties

2.2 Wonen: 75+ Huishoudens

- De sub regio West telde in 2020 19.376 zelfstandig wonende huishoudens van 75 jaar en ouder. In 2040 zijn dat er naar verwachting 41.434. In 2020 kwam dit overeen met 13% van het totaal aantal huishoudens. Dit zijn een- en meerpersoonshuishoudens. Bij meerpersoons huishoudens is de oudste bewoner 75+. Zie hiervoor ook Bijlage 3.
- In 2020 woonde in de sub regio West 30% van deze huishoudens in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 21 (de groene lijnen).
- In 2020 woonde 58% in een geschikte woning, maar niet in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 72% (de gele lijnen).
- 12% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die ongeschikt is voor de bewoning door ouderen en ook niet aangepast kan worden. In 2040 zijn dat er 8%. Zie hiervoor ook de cijfers in bijlage 3 (de rode lijnen).
- 88% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die geschikt is voor de bewoning door ouderen dan wel aanpasbaar is. In 2040 is dat 93%.
- Het aantal oudere (75+) eenpersoonshuishoudens bedroeg in 2020 10.907. In 2040 is dit aantal naar verwachting toegenomen tot 23.267. Deze data zijn opgenomen in de te downloaden Excel data.
- Voor een groot deel wordt het wonen in de nabijheid van voorzieningen bepaald door het verhuisgedrag van mensen. Ouderen zijn in het algemeen -om een aantal redenen- niet erg verhuisgeneigd. Zij blijven dikwijls zo lang mogelijk wonen waar ze wonen, ook al is dat niet in de nabijheid van voorzieningen. Als woningen (in de nabijheid van voorzieningen) vrij komen, dan worden deze dikwijls betrokken door jongeren.

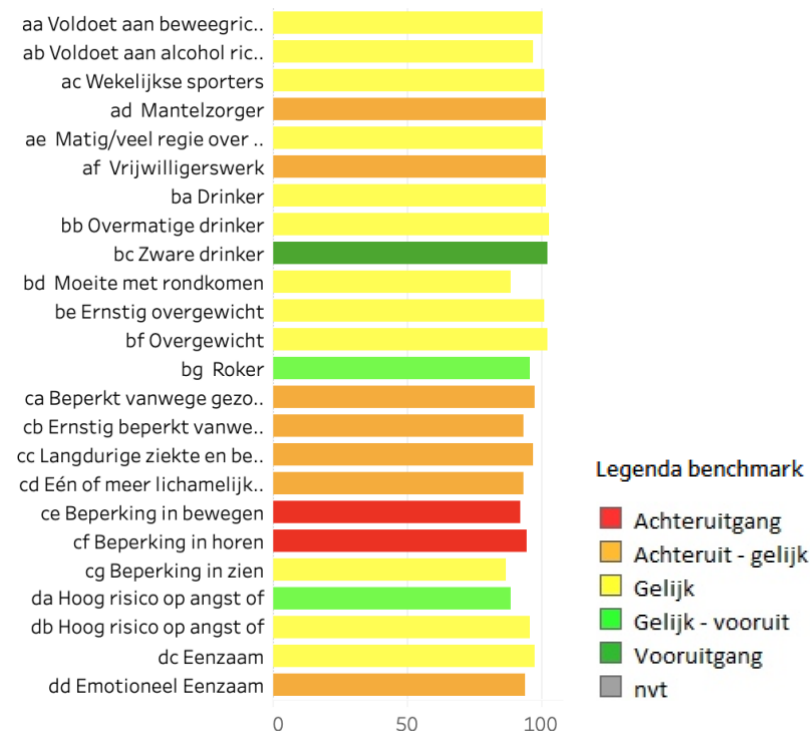
3 Zorg

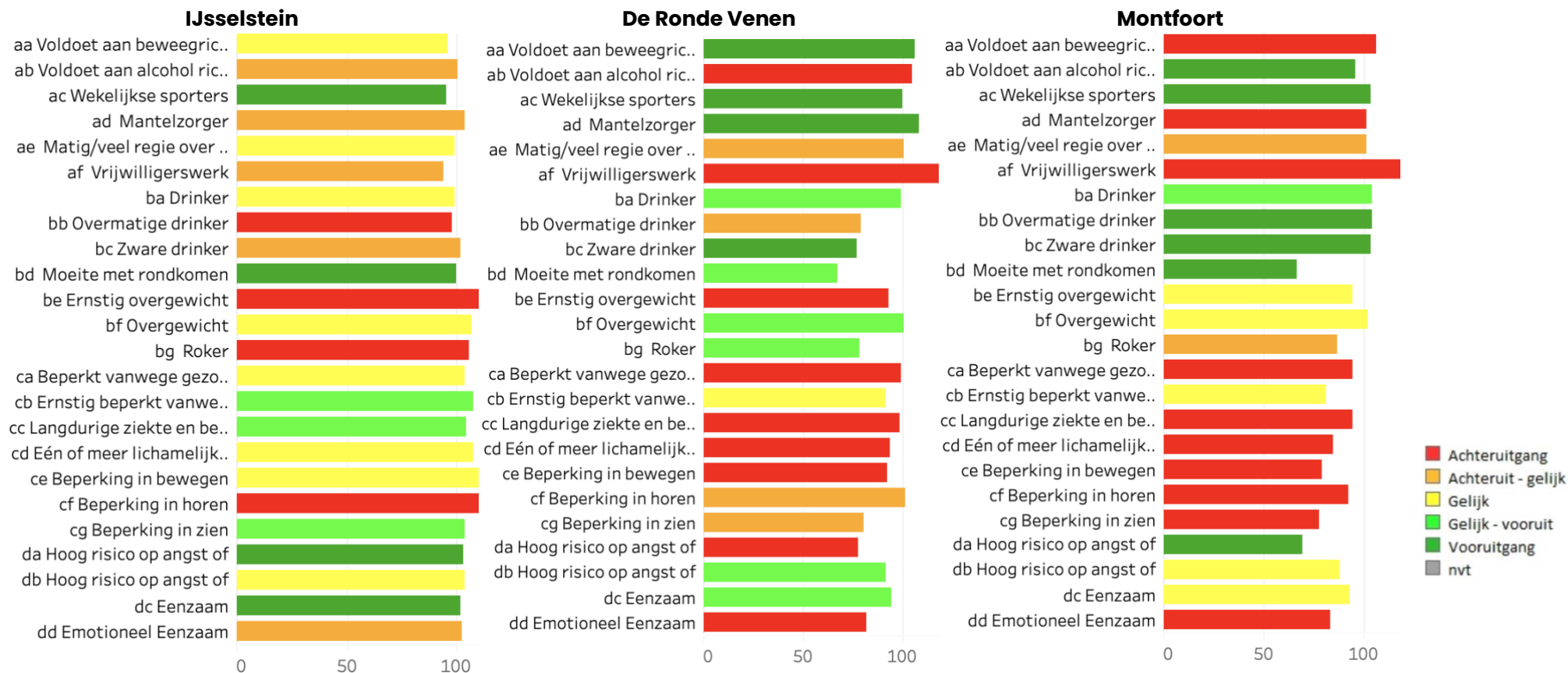
- Wlz zorg
 - In 2019 is door TNO en het RIVM een analyse gemaakt van de toekomstig benodigde intramurale verzorging en verpleging.
 - Het RIVM heeft hiervoor een “beleidsarme” prognose van het zorggebruik opgesteld, uitgaande van de CBS-microdata op persoonsniveau en de PBL(Planbureau voor de Leefomgeving)-prognose.
 - Aansluitend op de RIVM-benadering zijn regionale data van het CBS over het zorggebruik gecombineerd met die van de PBL-prognose en vertaald naar het niveau van de gemeente en postcode.
 - Door de regionale data over de huidige situatie als uitgangspunt te nemen wordt feitelijk het huidige beleid naar de toekomst doorgezet. Voor Zilveren Kruis Zorgkantoor regio Utrecht is het verschil met landelijke kentallen beperkt, omdat deze regio globaal overeenkomt met het landelijk gemiddelde.
 - Sociaal Economische Status is van belang voor de zorg. Tussen gemeenten en wijken bestaan soms aanzienlijke verschillen. Op regioniveau zijn deze bij TNO RIVM uitgemiddeld, op lager schaalniveau niet.
- Zvw en Wmo
 - Naast de intramurale Wlz zorg is gekeken naar geriatrische revalidatie (GRZ) en eerstelijns verblijf (ELV).
 - GRZ en ELV-data betreffen kleine aantallen. GRZ en ELV zijn daarom als intramuraal beschouwd en samengevoegd met de zorgprofielen 9 en 10.
 - Vanuit de Wlz is de wijkverpleging opgenomen als extramurale zorg. Dit betreft het aantal patiënten.
 - Tenslotte is de WMO voor mensen ouder van 50 jaar toegevoegd. Dit betreft het aantal cliënten.

3.1 Gezondheidsmonitor

De GGD, het RIVM en het CBS stellen eens per vier jaar de gezondheidsmonitor op. Dit op basis van een enquête onder de inwoners van de gemeente. Zij geven weer wat hun gezondheidsbeleving is. Deze monitor geeft een goede indruk van de gezondheidssituatie van de bevolking en van ouderen, omdat onder meer een aantal gezondheidsaspecten gemeten wordt, dat gekoppeld kan worden aan het ouder worden. De denkbeeldige verticale lijn met de waarde 100 geeft het regionale gemiddelde aan. De kleuren in de grafiek geven aan of de beleving van het betreffende aspect in de afgelopen vier jaar vooruit (groen) of achteruit (rood) gegaan is. De kleuren hebben geen betekenis in de zin van het meer of minder voorkomen van het betreffende gezondheidsaspect.

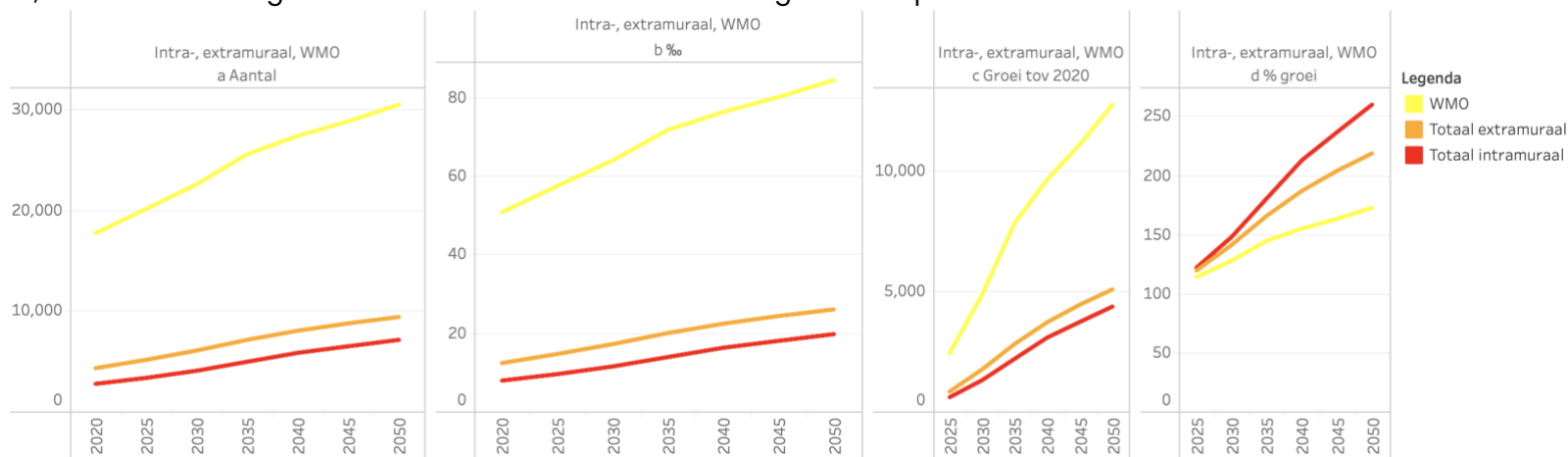
- In de sub regio West is de situatie van een groot aantal aspecten ten opzichte van de monitor periode 2012 – 2016 gelijk gebleven (gele balken). Een klein aantal aspecten (oranje balken)
- Is er volgens de inwoners licht op achteruit gegaan.
- Van vooruitgang (groene balken) of achteruitgang (rode balken) is er in de beleving van de inwoners op slechts een klein aantal aspecten sprake.
- Op de volgende pagina ziet u de resultaten van de gezondheidsmonitor van een drietal gemeenten uit de regio.
De grafieken laten zien hoe de gezondheidsbeleving van de inwoners in gemeenten van elkaar kan verschillen.

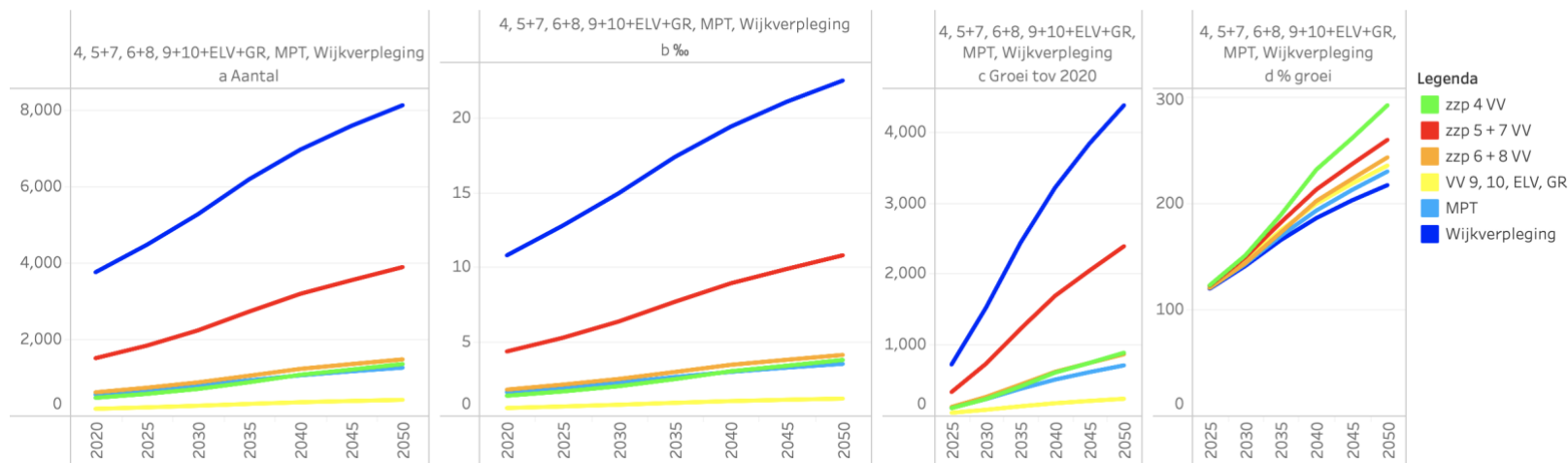

3.2 Zorgvraag ontwikkeling

Op deze pagina ziet u het aantal intra- en extramurale indicaties in de periode 2020 – 2040. De twee linker dashboards laten de aantal indicaties voor Wlz, Zvw en Wmo-zorg zien. De twee rechter dashboards de groei ten opzichte van 2020.

- In 2020 maakten in de sub regio West 2.732 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2040 is dat gestegen tot 5.806, een stijging van 113%. In de Zorgkantoor regio vindt naar verwachting een stijging plaats van 100%.

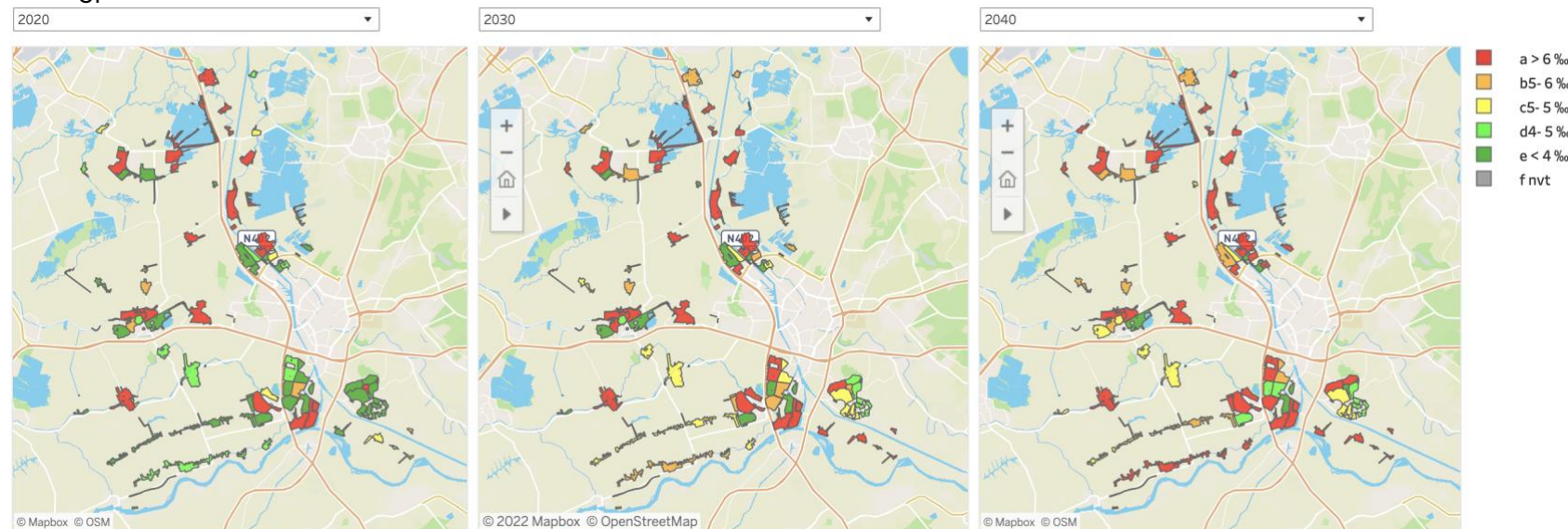
- Het aantal mensen dat gebruik maakt van een somatische indicatie was in 2020 1.236 en is naar verwachting in 2030 1.808 en in 2040 2.626.
- Het aantal mensen, dat gebruik maakt van een PG-indicatie was in 2020 1.496 en is naar verwachting in 2030 2.224 en in 2040 3.180.
- Het gebruik van een somatische indicatie stijgt tot 2040 naar verwachting met 112%. In de Zorgkantoor regio is dat 101%. Het gebruik van de PG-indicatie neemt met 113% toe. In de Zorgkantoor regio is dat 100%.

3.3 Zorgprofielen 5 en 7 promillage in 2020, 2030 en 2040 per pc 4 gebied

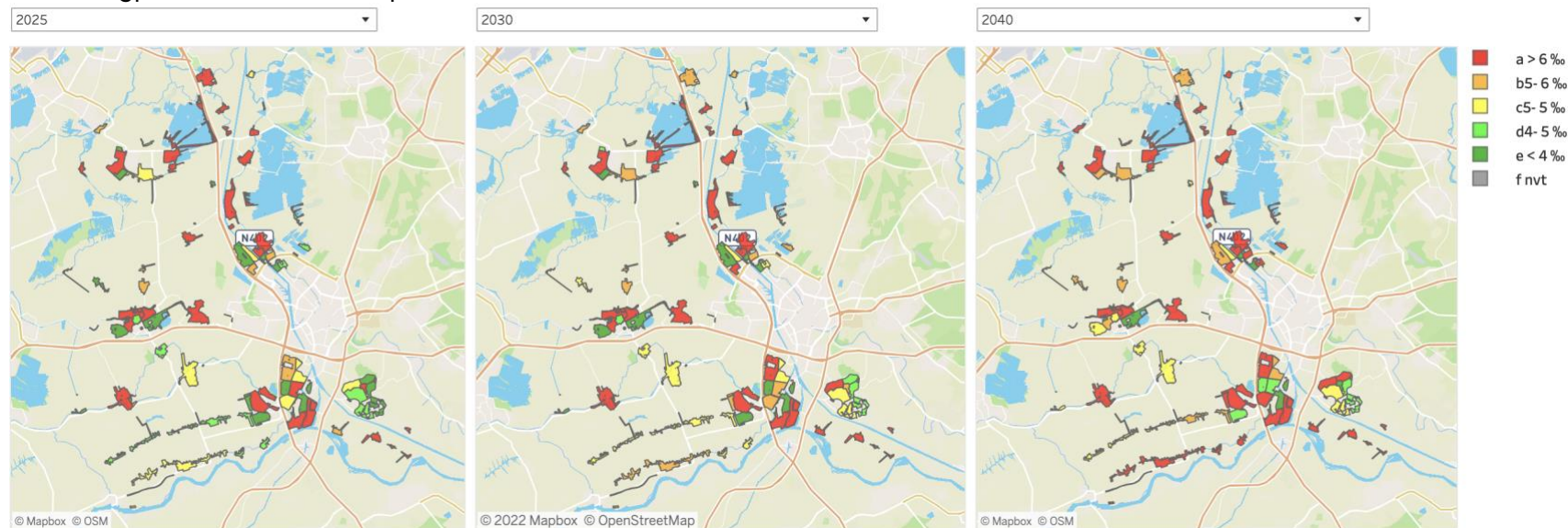
Hieronder ziet u de zorgprofielen 5 en 7 op de kaart, zowel in promillage van voorkomen als in groei tot 2040.

In het dashboard kunt u de overige intra- en extramurale zorg op deze manier bezien.

% zorgprofielen 5 en 7 in 2020 2030 en 2040

Groei zorgprofielen 5 en 7 ten opzichte van 2020 in 2025, 2030 en 2040

4 Groei vraag en huidige aanbod Verzorging en Verpleging

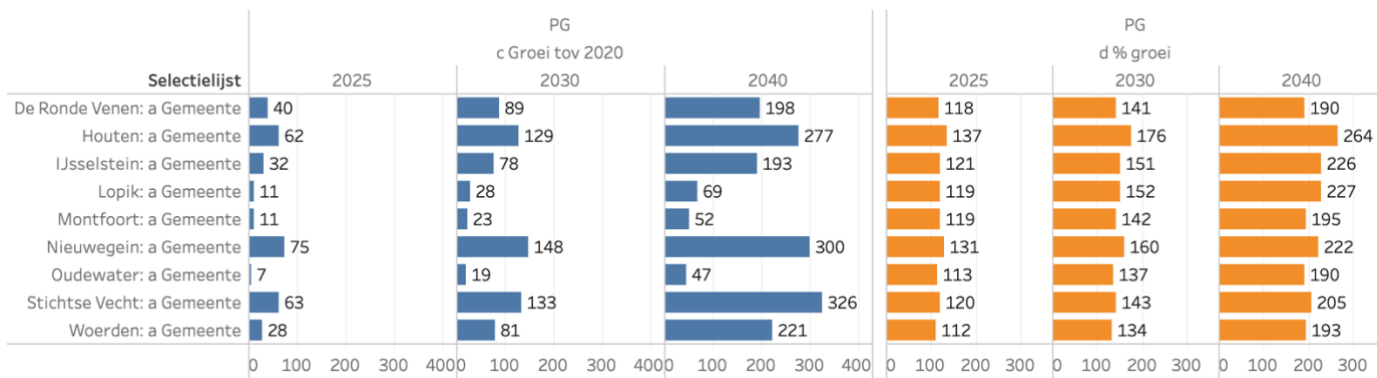
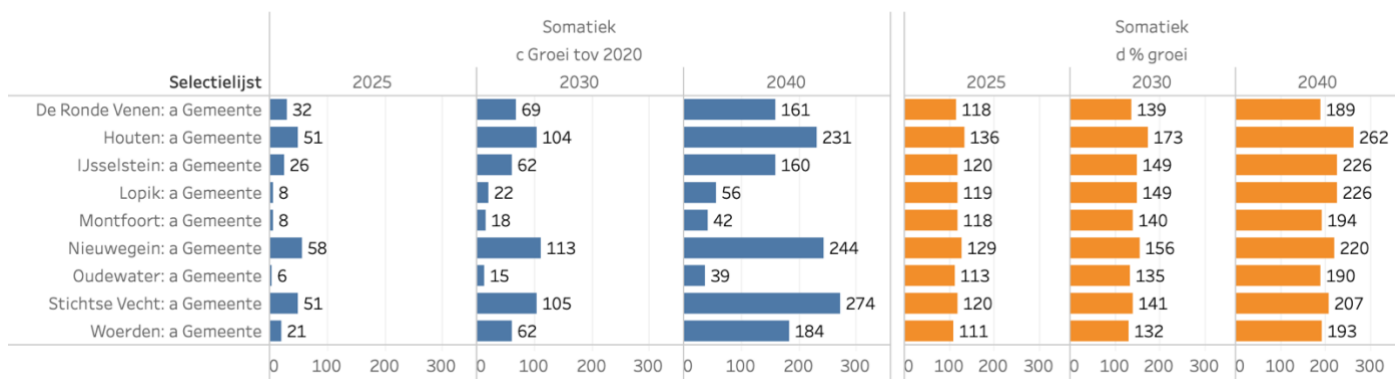
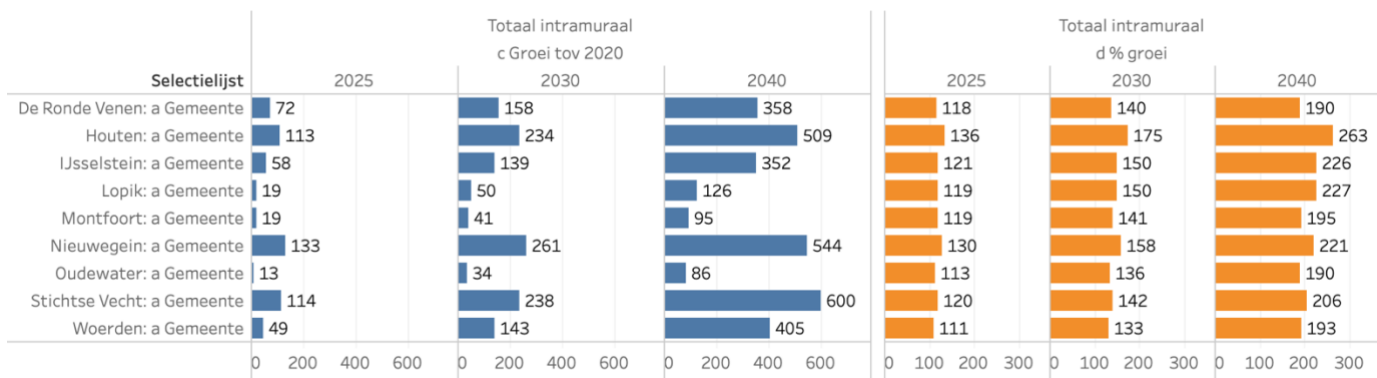
- Eenduidig inzicht in het aanbod verzorging en verpleging is in Nederland niet beschikbaar. TNO beschrijft dit in “TNO 2019 R12033 Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg”^{1 2} en geeft een denkrichting over data en methodiek voor de inschatting van de huidige capaciteit.
- De IVVU heeft daarom in samenwerking met Zilveren Kruis Zorgkantoor Utrecht de capaciteit in de regio in beeld gebracht en uitgesplitst naar somatiek, PG, ELV en GRZ. Deze capaciteit is echter niet één op één aan de vraag te koppelen: locaties kunnen een breder verzorgingsgebied hebben dan een wijk of zelfs gemeente.
- De toekomstige vraag is modelmatig ingeschat. Het verschil tussen vraag en aanbod is bepaald ten opzichte van de modelmatige vraag in 2020. Dit staat dus los van de werkelijke lokale vraag in 2020, waaraan, gezien het vrijwel ontbreken van wachtlijsten, geacht wordt te zijn voldaan.
- De opgave in de sub regio West is samengevat:
 - In 2020 maakten 2.732 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2030 zijn dat er 4.032 en in 2040 5.806.
 - Het gebruik van intramurale zorg groeit tot 2030 met 48% en tot 2040 met 113%. In de zorgkantoorregio is dat 100%.
 - De benodigde extra intramurale capaciteit stijgt tot 2030 met 1.300 en tot 2040 met 3.074. In de zorgkantoorregio is dat 4.276 en 10.515.
- In 2020 waren er 1.236 inwoners met een somatische indicatie; in 2030 zijn er 1.808 en in 2040 2.626.
- Het gebruik met een somatische indicatie groeit tot 2030 46% en tot 2040 112%. In de zorgkantoorregio is dat 40% en 101%.
- De benodigde extra somatische capaciteit neemt tot 2030 toe met 572 en tot 2040 met 1.390. In de zorgkantoorregio is dat 1.895 en 4.771.
- In 2020 waren er 1.496 met een pg-indicatie; in 2030 zijn dat er 2.224 en in 2040 3.180.
- Het gebruik van zorg met een pg- indicatie groeit tot 2030 met 49% en tot 2040 met 113%. In de zorgkantoorregio is dat 42% en 100%.
- De benodigde extra pg-intramurale capaciteit is tot 2030 728 en tot 2040 1.684. In de zorgkantoorregio is dat 2.381 en 5.745.
- Van de wijkverpleging maakten in 2020 3.744 mensen gebruik; in 2030 zijn dat er 5.262 en in 2040 6.952.
- Het gebruik van wijkverpleging groeit tot 2030 met 41% en tot 2040 met 86%. In de zorgkantoorregio is dat 37% en 82%.
- De wijkverpleging groeit tot 2030 met 1.518 en tot 2040 met 3.208 gebruikers. In de zorgkantoorregio is dat 5.081 en 11.272.
- Van WMO-maatwerk voorzieningen maakten in 2020 17.658 mensen gebruik. In 2030 zijn dat er 22.513 en in 2040 27.311.
- Het gebruik van WMO-maatwerk voorzieningen groeit tot 2030 met 27% en tot 2040 met 55%. In de zorgkantoorregio is dat 28% en 58%.
- Het aantal gebruikers groeit tot 2030 met 4.855 en tot 2040 met 9653. In de zorgkantoorregio groeit het aantal tot 2030 met 17.784 en tot 2040 met 36.519.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg>

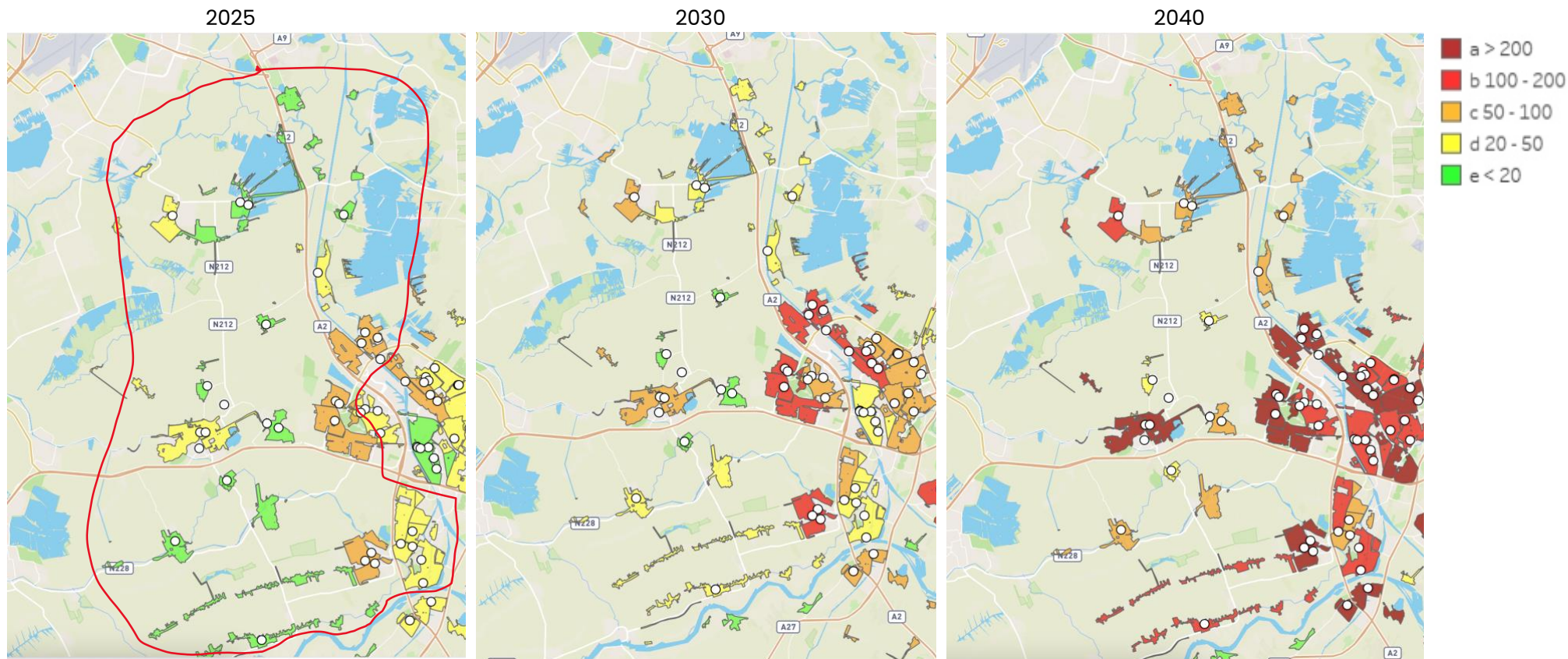
² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/28/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg-fase-ii>

4.1 De opgave per gemeente: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en PG

De bovenste afbeelding bevat de ontwikkeling van de totale intramurale zorg; de tweede die van de somatische zorg en de onderste PG

4.2 Opgave in de gemeente 2025 – 2030 – 2040 VV-locaties

In de kaart is op postcode 4 niveau zichtbaar hoeveel extra intramurale plaatsen noodzakelijk zijn bij ongewijzigd beleid tot 2040.

De witte stippen zijn de intramurale zorg locaties, zoals die zijn opgenomen in de capaciteitsinventarisatie.

Minder dan 20 plaatsen betekent geen extra capaciteit, 20 – 50 een kleine instelling, etc. Natuurlijk kan deze extra noodzakelijke capaciteit ook gemeentelijk of regionaal niveau worden ingevuld.

Een uitsplitsing naar wijken en naar somatische en psychogeriatrische (PG) zorg voor de gemeente treft u aan in de bijlagen.

De hier boven geschetste groei vertaalt zich per gemeente in de regio in de tabel op pagina 18.

Het omcirkelde gebied komt overeen met de sub regio West.

Bijlagen

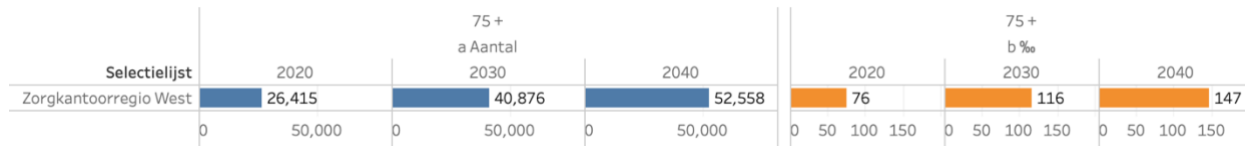
Bijlage 1 Cijfers demografie

Bijgaand de cijfers voor de aangegeven leeftijdsgroepen van 2000 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

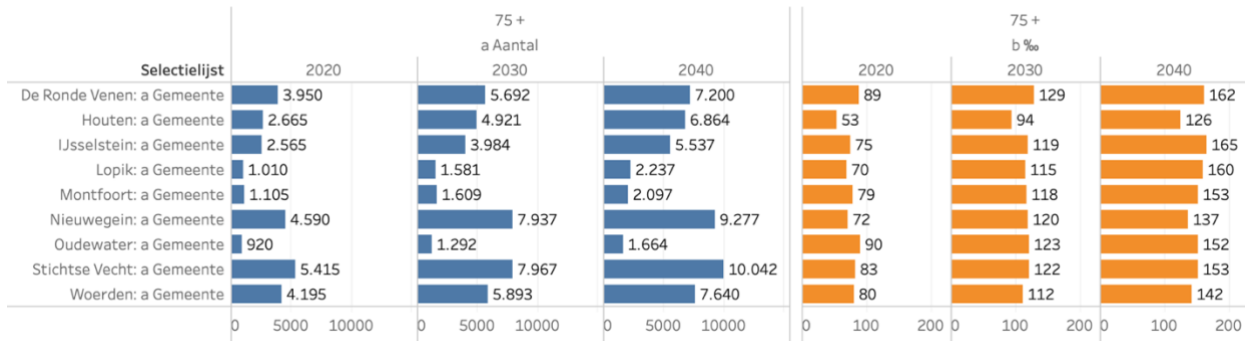
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden, evenals een verdere uitsplitsing tot op leeftijdsgroepen.

		de Zorgkantoor Regio west						de Zorgkantoor regio					
		0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +	0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +
a. Aantal	2000	84755	78850	65825	52225	18440	12950	280135	265455	259665	181275	76100	63380
	2010	86715	80135	53695	70400	25620	18100	305640	247840	283750	227860	90660	75165
	2020	81420	66315	56645	77205	40015	26415	310705	273005	260310	261255	129725	96715
	2025	76185	62213	59470	75006	41803	34785	308268	282090	255054	271155	137843	121398
	2030	74877	63577	58727	68358	45695	40876	313322	279368	265266	259848	154605	141941
	2040	77782	67037	54389	59268	46959	52558	329206	260750	275447	239903	167948	186647
	2050	77588	65275	55631	63349	38958	59573	324976	266346	263895	254868	146376	221604
b %.	2000	271	252	210	167	59	41	249	236	231	161	68	56
	2010	259	239	160	210	77	54	248	201	230	185	74	61
	2020	234	191	163	222	115	76	233	205	195	196	97	73
	2030	213	181	167	194	130	116	222	198	188	184	109	100
	2040	217	187	152	166	131	147	225	179	189	164	115	128
	2050	215	181	154	176	108	165	220	180	179	172	99	150
c Groei tov 2020	2025	-5235	-4102	2825	-2199	1788	8370	-2437	9085	-5256	9900	8118	24683
	2030	-6543	-2738	2082	-8847	5680	14461	2617	6363	4956	-1407	24880	45226
	2040	-3638	722	-2256	-17937	6944	26143	18501	-12255	15137	-21352	38223	89932
d % groei	2025	94	94	105	97	104	132	99	103	98	104	106	126
	2030	92	96	104	89	114	155	101	102	102	99	119	147
	2040	96	101	96	77	117	199	106	96	106	92	129	193

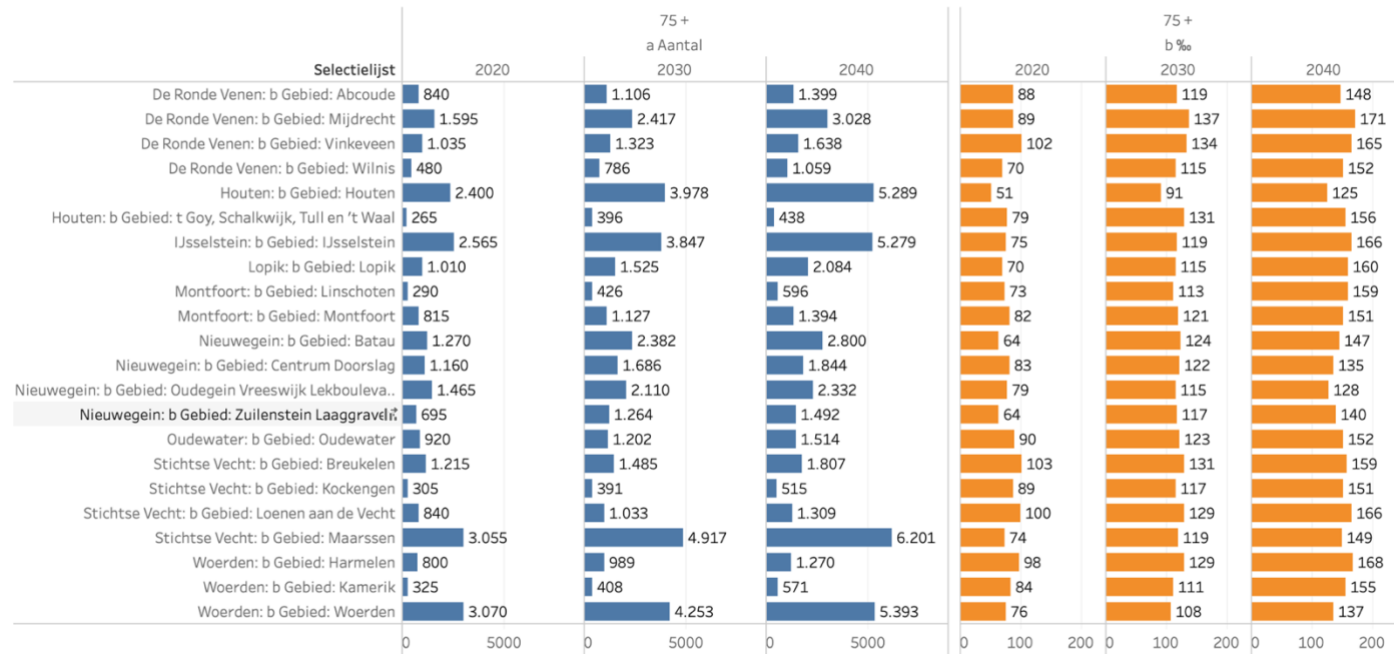
Bijlage 2 75+ Sub regio West

75 + Gemeenten

75+ Bestaande wijken

Bijlage 3 Cijfers wonen

Bijgaand de cijfers voor de verschillende woonsituaties van 2020 tot 2040 voor de gemeente en de regio.
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

Wonen 75+ huishoudens

		75+ Huishoudens							
		de Zorgkantoor Regio west				de Zorgkantoor regio			
		a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal	a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal
a Aantal	2020	5.727	11.283	2.366	19.376	20.385	38.741	10.950	70.076
	2025	6.683	17.205	2.653	26.541	24.278	54.281	12.480	91.039
	2030	7.354	20.929	2.713	30.996	26.367	63.280	12.830	102.477
	2035	8.326	26.273	3.087	37.686	31.105	78.514	15.319	124.938
	2040	8.642	29.653	3.139	41.434	33.095	87.512	16.137	136.744
b %	2020	296	582	122	1000	291	553	156	1000
	2025	252	648	100	1000	267	596	137	1000
	2030	237	675	88	1000	257	618	125	1000
	2035	221	697	82	1000	249	628	123	1000
	2040	209	716	76	1001	242	640	118	1000
c Groei tov 2020	2025	956	5.922	286	7165	3.893	15.539	1.530	20963
	2030	1.627	9.646	346	11620	5.982	24.539	1.880	32401
	2035	2.599	14.990	721	18310	10.720	39.772	4.369	54862
	2040	2.915	18.370	772	22058	12.710	48.771	5.187	66668
d % groei	2025	117	152	112	137	119	140	114	130
	2030	128	185	115	160	129	163	117	146
	2035	145	233	130	194	153	203	140	178
	2040	151	263	133	214	162	226	147	195

Bijlage 4 Ouderenconcentraties

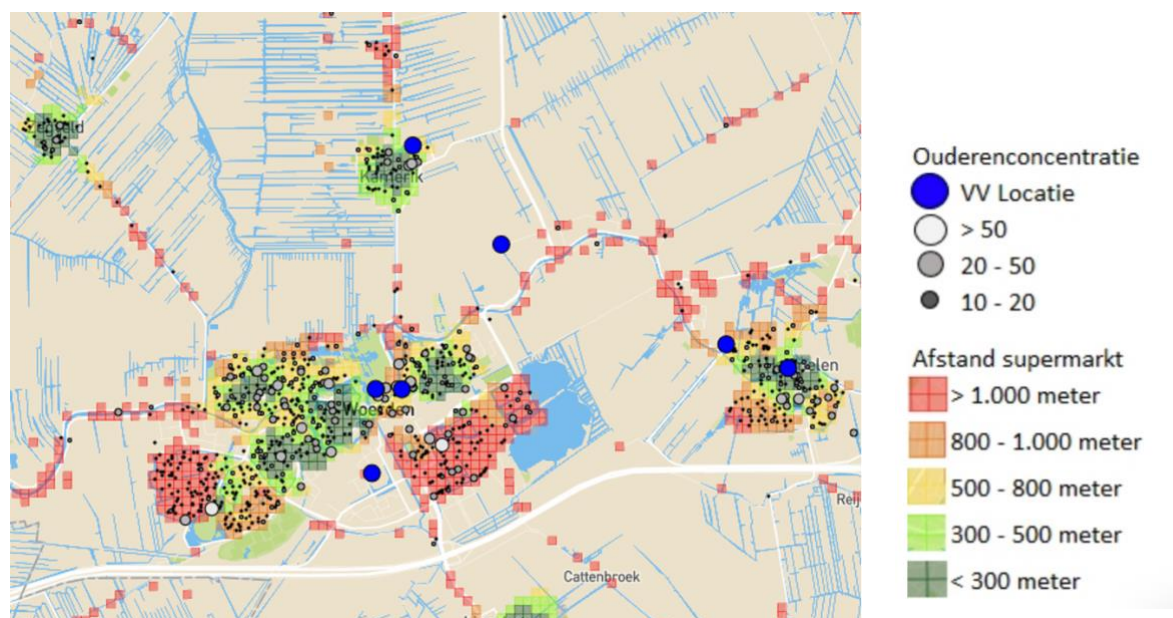
Voor ouderen – die in toenemende mate met beperkingen te maken krijgen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen de verhuizing naar het verpleeghuis mogelijk uitstellen of voorkomen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen wonen. De concentratie van de leeftijdsgroepen 65+, 65–75 en 75+ is in het beeld gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot de supermarkt.

De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat de supermarkt het meest frequent bezocht wordt. De huisarts of apotheek wordt gemiddeld minder vaak bezocht en bij problemen is bezoek aan huis mogelijk. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.

De onderstaande afbeelding van een gedeelte van een gemeente laat zien waar de 75-plussers wonen ten opzichte van de voorzieningen. Dit aantal is uitgedrukt in grijsintinten (donker betekent minder en wit betekent meer ouderen rond de betreffende locatie). In het blauw worden de VV-locaties weergegeven.

In de dashboards kunt u per gemeente per leeftijdscategorie en voor 2020 – 2030 en 2040 zien waar ouderen ten opzichte van de voorzieningen woonden en naar verwachting wonen.

Ouderenconcentraties en afstand tot de supermarkt in 2020

Bijlage 5 Wonen ouderen en inkomen

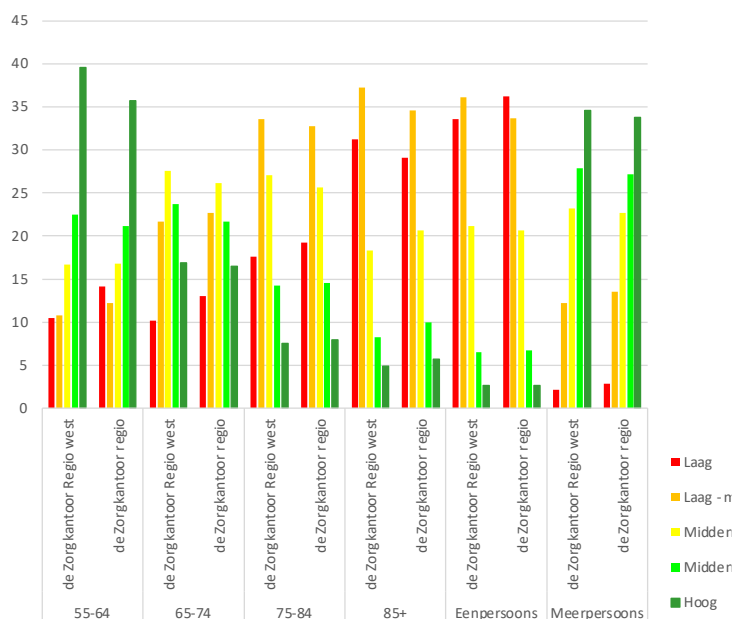
Het Rijk heeft de databank ouderhuisvesting gepubliceerd met gegevens over ouderen onder meer over leeftijd, huishoudentype, opleidingsniveau, inkomen en doelgroep volkshuisvesting. In 2019 was dit € 38.035. Er zijn nog geen latere data beschikbaar.

Het opleidingsniveau -van belang voor de Sociaal Economische Status- loopt van 24% onbekend bij ouderen van 55 – 65 tot 91% onbekend bij 85-plussers. Dit percentage onbekend is te hoog voor verder gebruik.

Combineren van gegevens is mogelijk, maar met een maximum van twee variabelen. Zo is mogelijk per leeftijdsgroep inzicht te geven in de quintielen (20% groepen) qua inkomen en voor de huishoudens uitegeplitst naar eenpersoons en paren (NB - inkomens voor 85 plus alleenstaanden zijn niet beschikbaar).

De VNG biedt in de Lokale Monitor Wonen wel een onderscheid naar huishoudentype voor: 65+-ers en huurtoeslag dan wel sociale huursector.

Inkomens Databank Ouderenhuisvesting

Lokale monitor wonen x demografische prognose

Deze grafieken zijn niet opgenomen in de online dashboards.

- Van de eenpersoons huishouden behoort 70% tot de huishoudens met de laagste 40% inkomens. In de leeftijdsgroep 75-85 is dat 51% en bij de 85 plussers 69%.
- 6.501 alleenstaanden en 3.555 paren hebben recht op huurtoeslag in 2020, in 2040 zijn dat er 9.002 alleenstaanden en 4.911 paren.
- 17.054 eenpersoonshuishoudens behoorden in 2020 tot de doelgroep volkshuisvesting, 9.192 paren, in 2040 zijn dat er 23.818 alleenstaanden en 12.768 paren.

Bijlage 6 Cijfers zorg

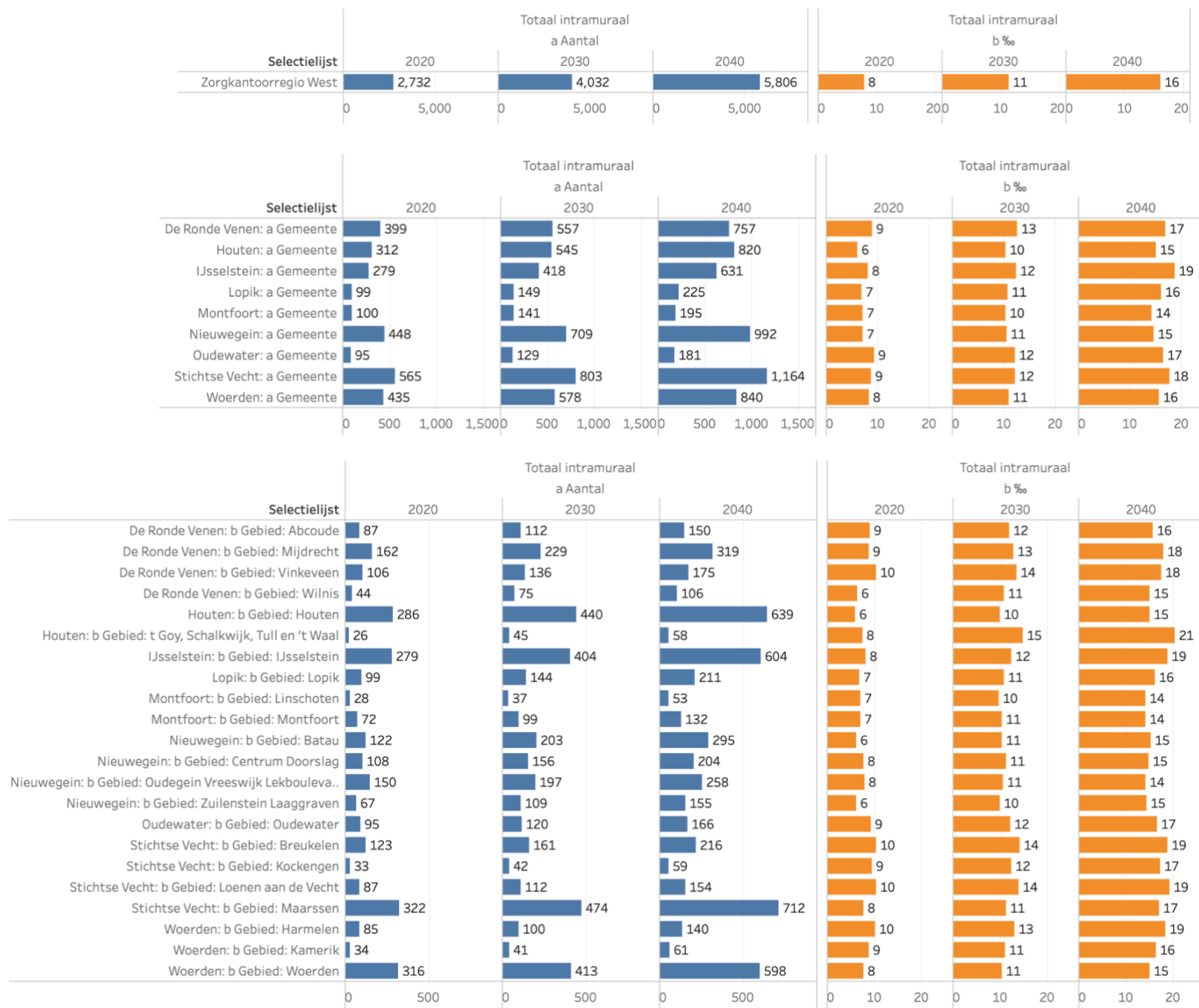
Bijgaand de cijfers voor de verschillende typen zorgvraag van 2020 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

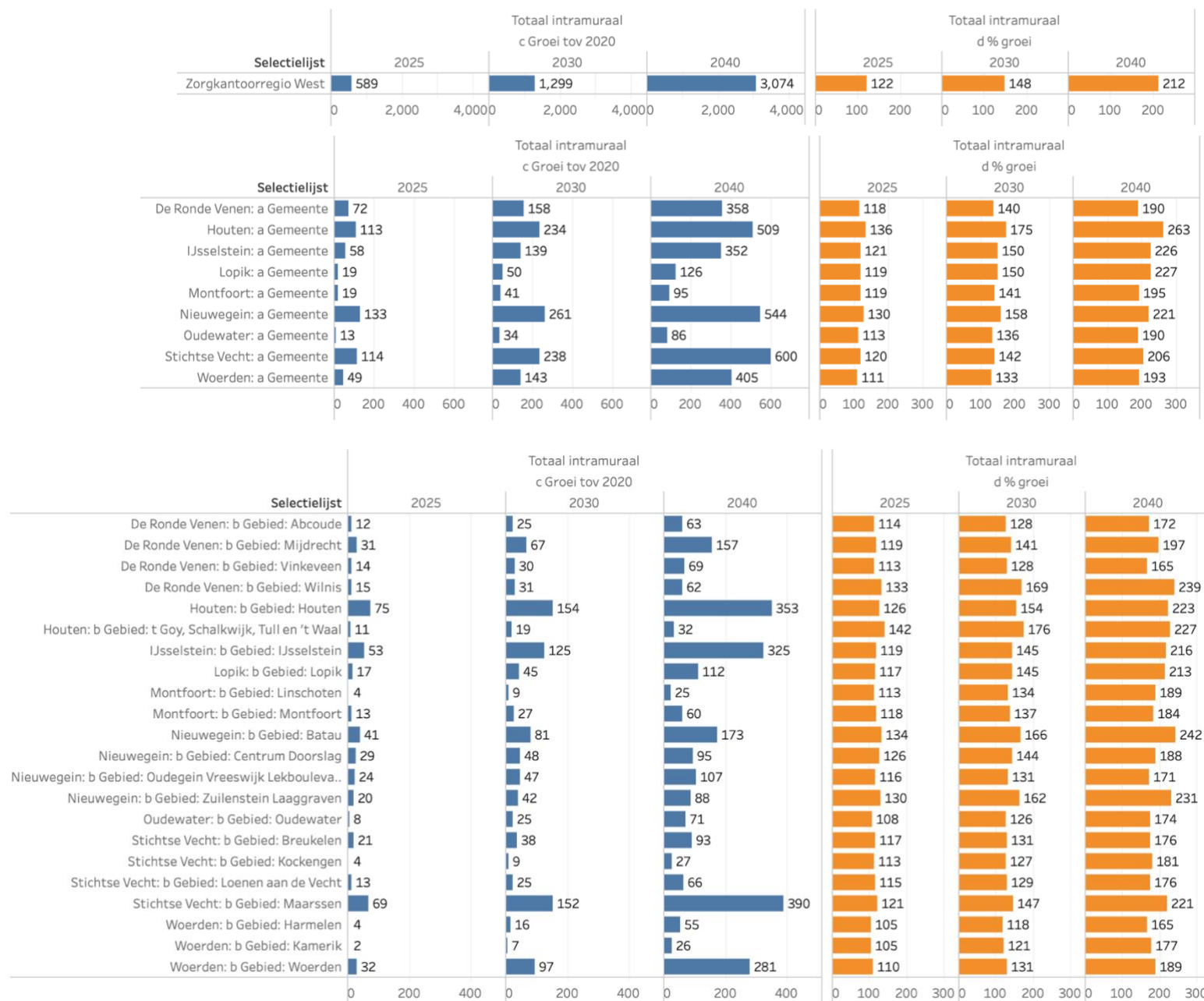
zorg

		de Zorgkantoor Regio west									de Zorgkantoor regio								
		zpz 4 VV	zpz 5 + 7 VV	zpz 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO	zpz 4 VV	zpz 5 + 7 VV	zpz 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO
a Aantal	2020	460	1.496	603	173	544	3.744	2.732	4.288	17.658	1.820	5.725	2.280	647	2.031	13.787	10.472	15.818	62.640
	2025	563	1.824	723	211	651	4.460	3.321	5.111	20.072	2.131	6.720	2.652	761	2.366	16.034	12.264	18.399	71.056
	2030	692	2.224	863	253	774	5.262	4.032	6.036	22.513	2.584	8.106	3.149	909	2.798	18.868	14.748	21.666	80.424
	2040	1.064	3.180	1.217	345	1.049	6.952	5.806	8.001	27.311	3.867	11.470	4.409	1.242	3.788	25.059	20.987	28.848	99.159
b %	2020	1	4	2	0	2	11	8	12	51	1	4	2	0	2	10	8	12	47
	2025	2	5	2	1	2	13	10	15	57	2	5	2	1	2	12	9	13	52
	2030	2	6	2	1	2	15	11	17	64	2	6	2	1	2	13	10	15	57
	2040	3	9	3	1	3	19	16	22	76	3	8	3	1	3	17	14	20	68
c Groei tov 2020	2025	103	329	120	37	107	716	589	823	2.414	311	995	372	114	335	2.246	1.792	2.582	8.416
	2030	232	728	260	80	230	1.518	1.299	1.748	4.856	764	2.381	869	261	767	5.081	4.276	5.848	17.784
	2040	604	1.684	614	172	505	3.208	3.074	3.713	9.653	2.047	5.745	2.129	594	1.758	11.272	10.515	13.030	36.519
d % groei	2025	122	122	120	122	120	119	122	119	114	117	117	116	118	117	116	117	116	113
	2030	150	149	143	146	142	141	148	141	127	142	142	138	140	138	137	141	137	128
	2035	189	182	172	174	169	165	180	165	144	175	171	165	166	163	160	170	160	146
	2040	231	213	202	199	193	186	212	187	155	212	200	193	192	187	182	200	182	158
	2045	261	236	223	218	212	202	236	204	163	242	226	216	213	208	201	226	202	170
	2050	292	259	243	235	230	217	260	218	172	277	254	241	236	231	220	254	222	183

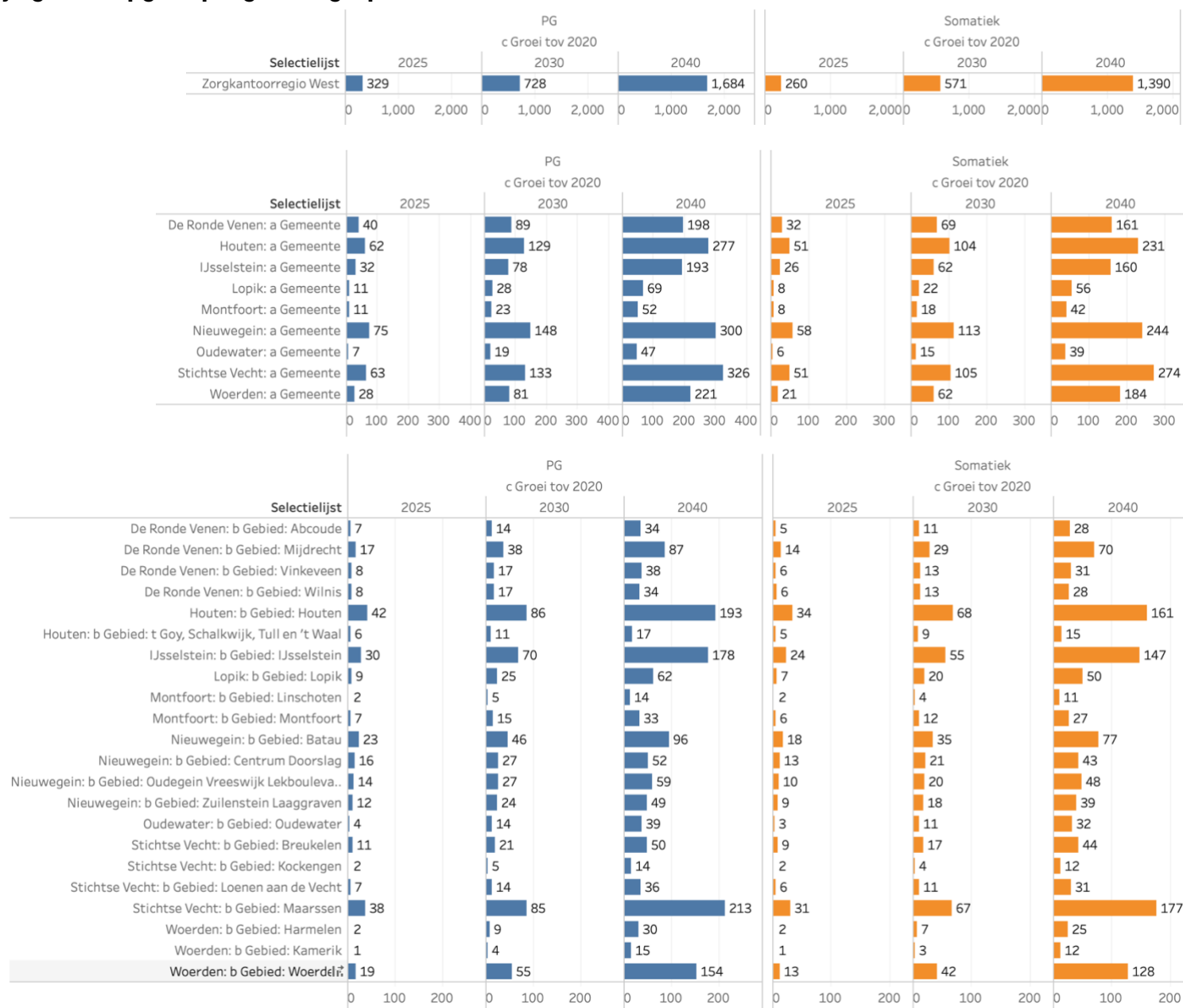
Bijlage 7 Zorg Benchmark: Aantal en promillage intramurale zorg in de sub regio West, de gemeenten en de bestaande wijken

Bijlage 8 De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg in de regio West, de gemeenten en de bestaande wijken

Bijlage 9 De opgave per gebied: gesplitst in PG en somatiek

Het gaat hierbij niet om fysieke plaatsen, maar om mensen, die voor hun zorg, die vergelijkbaar is met de huidige WLZ-intramurale zorg.